

Στα μπουντρούμια των τουρκικών φυλακών: Συγκλονιστικές μαρτυρίες για τα δεινά των αιχμαλώτων σε Άδανα, Αμάσεια και Αντίγιαμαν - Ξυλοκόπημα μέχρι λιποθυμίας (εικόνες)

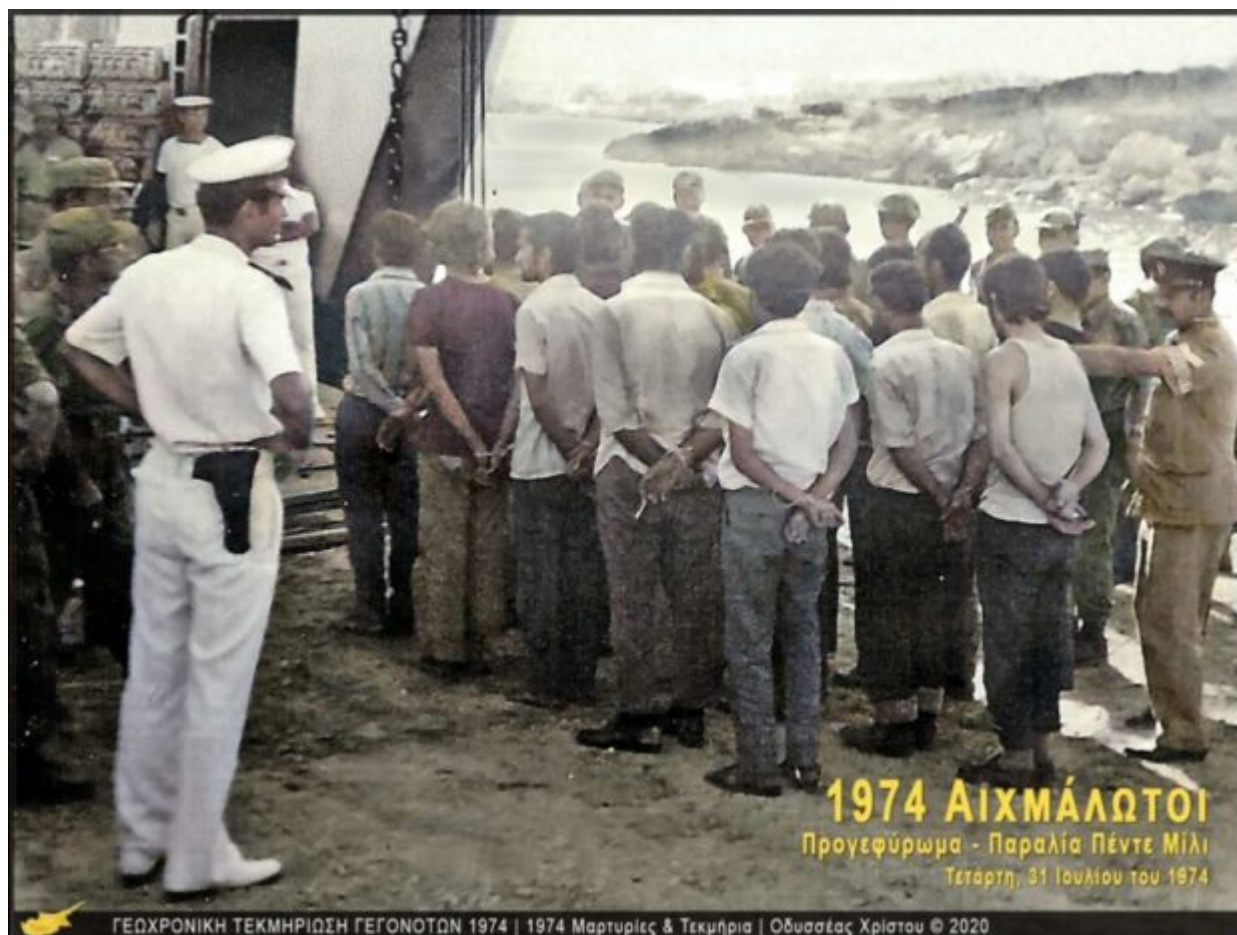
[/ Αφιέρωματα / Γενικά Θέματα](#)

Εκατοντάδες Ελληνοκύπριοι, νέοι και ηλικιωμένοι, κατέληξαν στα μπουντρούμια των τουρκικών φυλακών όπου υπέφεραν τα πάνδεινα. Ξύλο, γροθιές, κλωτσιές, λογχισμοί, απειλές, φαγητό με ποντίκια να κυκλοφορούν ανάμεσα στη φασολάδα... Νερό βρώμικο... Η πείνα και η δίψα δεν τους σταματούσαν και ρουφούσαν ότι τους προσφερόταν με την ελπίδα: Να κρατηθούν στη ζωή και να επιστρέψουν στην Κύπρο στην πατρίδα και στην αγκαλιά των αγαπημένων τους.

Για μερικούς τα πράγματα ήταν ακόμα χειρότερα καθώς έβλεπαν τα αδέρφια ή τους γονείς τους να βασανίζονται άγρια και να παρεμβαίνουν πολλές φορές για να τους σώσουν με αποτέλεσμα να δέχονται εκείνοι τα κτυπήματα...

Οι μαρτυρίες των αιχμαλώτων που μεταφέρθηκαν στην Αντίγιαμαν, την Αμάσεια ή Τα Άδανα συγκλονίζουν.

Τα αδέλφια Κουμίδη από την Κερύνεια – Πρόκειται για τη δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα συγγενών που μεταφέρθηκαν στις τουρκικές φυλακές. Τα τρία αδέλφια συνελήφθησαν αιχμάλωτοι και μεταφέρθηκαν μαζί στις τουρκικές φυλακές, όπου και εκεί ακόμα και οι Τούρκοι αισθάνονταν άβολα να τους χωρίσουν.

Τα τρία αδέλφια Κωνσταντίνος, Γιαννάκης και Απόλλων Κουμίδη συνελήφθησαν μαζί τον Ιούλιο του 1974 και αφέθηκαν ελεύθεροι τον Οκτώβρη του 1974. Οι δυο ήταν έφεδροι στρατιώτες και ο τρίτος, ο μικρότερος, υπηρετούσε τη θητεία του ως εθνοφρουρός.

Συνελήφθησαν από τους πρώτους στην περιοχή της Κερύνειας, στις 26 Ιουλίου. Είχαν παραδοθεί στην Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών μετά την υποχώρηση. Είπαν ότι αρχικά μεταφέρθηκαν από τους Τούρκους στις φυλακές των Αδάνων κι αργότερα κατέληξαν στην Αμάσεια. Βρισκόντουσαν και αυτοί στα παγιδευμένα λεωφορεία και αντιμετώπισαν τον μαινόμενο τουρκικό όχλο στα βάθη της Μικράς Ασίας.

Με τον μεγάλο αδελφό- Ο Κυριάκος Κυριάκου, από την Τύμπου μεταφέρθηκε στο Τζιάος με άλλους επίστρατους και εθνοφρουρούς με τους οποίους συνελήφθη στην περιοχή Ακανθού. Τους έστησαν στο εκτελεστικό το οποίο, ωστόσο, δεν έγινε κι έτσι αφού γλύτωσαν την εκτέλεση μεταφέρθηκαν με λεωφορείο στο γκαράζ Παυλίδη.

Μαζί του και ο αδελφός του Αντώνης, ο οποίος για καλή τους τύχη συνάντησε εκεί τον φίλο και υπάλληλο του, τον Μουσταφά από τις Χαμίτ Μάντρες που εργαζόταν κοντά του, στο πελεκανιό του. Ο Μουσταφάς, μόλις είδε σε ποια άθλια κατάσταση βρισκόταν, λυπήθηκε πάρα πολύ. Τον πλησίασε κρυφά, γράφει ο Κυριάκος και του πρότεινε να τον απελευθερώσει μεταφέροντας τον στο Λήδρα Πάλλας.

Ωστόσο, ο αδελφός, ζήτησε από τον Μουσταφά να βοηθήσει και εμένα (αναφέρει στις αναμνήσεις του) που ήμουν παντρεμένος και με ένα παιδί. Ο Μουσταφά του απάντησε ότι αυτό ήταν δύσκολο να γίνει και γι' αυτό, οι Τούρκοι θα τον εκτελούσαν επιτόπου. Ο αδελφός του, τότε, αφού τον ευχαρίστησε, προτίμησε να μείνει μαζί με τον Κυριάκο για να του συμπαρασταθεί μέχρι τέλους.

Στη μετέπειτα πορεία μας, σημειώνει ο Κυριάκος, δεν ήταν λίγες οι στιγμές που ο αδελφός μου έβαζε μπροστά το κορμί του για να γλυτώσω... Είμαστε μια πολυμελής και αγαπημένη οικογένεια. Με την ευκαιρία νοιώθω την ανάγκη να τον ευχαριστήσω από καρδιάς για όσα έκανε για μένα». Έτσι ο Κυριάκος με δεμένα τα χέρια και καλυμμένο το πρόσωπο μεταφέρθηκε στην παραλία και από εκεί τον έσυραν, κυριολεκτικά, μέσα στο πλοίο και τους έβαλαν με άλλους να καθίσουν στο αμπάρι.

Συνεχίζει στο βιβλίο του «Αιχμαλωσίας Βιώματα» που εξέδωσε το 2015 με συγγραφέα τον Ανώτερο Υπαστυνόμο Παναγιώτη Παναγιώτου: «Από εδώ και πέρα μέσα στο πρόγραμμα ήταν το συστηματικό ξύλο. Ενώ το πλοίο προχωρούσε και ευρισκόμενοι μπροστά στο αμπάρι, δεν βλέπαμε τίποτε.

Είμαστε δεμένοι με χειροπέδες και Τούρκοι ένοπλοι μας φρουρούσαν, ενώ άλλοι κατέβαιναν κάτω και μας χτυπούσαν. Ξαφνικά όταν το πλοίο σταμάτησε, κάτι μας είπαν στα τούρκικα που δεν το καταλάβαμε.

Στη συνέχεια άνοιξαν το αμπάρι του πλοίου και διαπιστώσαμε ότι φθάσαμε στην ξηρά, στο λιμάνι της Μερσίνας. Πλησίασαν τα φορτηγά του στρατού κοντά στην αποβάθρα. Οι Τούρκοι δεν μας επέτρεπαν να πατήσουμε, να “μολύνουμε” το χώμα της Τουρκίας και δύο σωματώδεις στρατιώτες μας έπιαναν από τον γιακά και την μέση και “συρτούς” μας έριχναν εντός του φορτηγού όπως τα τσουβάλια.

Το ξύλο ήταν επί καθημερινής βάσης. Μας χτυπούσαν συνέχεια στο κεφάλι με τα ρόπαλα. Μερικοί δεν άντεξαν και λιποθύμησαν από το ξύλο. Όταν μπήκαμε όλοι στα φορτηγά θα είμαστε περίπου 200 αιχμάλωτοι. Μαζί μου ήταν αρκετοί συγχωριανοί και φίλοι μου, που επιστρέψαμε όλοι πίσω.

Ακολουθήσαμε πορεία τριών ωρών περίπου και φθάσαμε στις φυλακές των Αδάνων. Κατά την διαδρομή μας χτυπούσαν συνέχεια οι Τούρκοι με τα υποκόπανα των όπλων τους. Από τα κτυπήματα παρ' ολίγο να λιποθυμήσω.

Σε μία περίπτωση ενώ με χτυπούσαν άγρια οι Τούρκοι, ο αδελφός μου συναισθανόμενος τον κίνδυνο που διέτρεχα, μπήκε μπροστά και δέχθηκε αρκετά χτυπήματα στην προσπάθεια του να με γλυτώσει.

Εάν λιποθυμούσα από τα χτυπήματα ίσως και να μην επέστρεφα αργότερα πίσω στην Κύπρο και την οικογένεια μου. Ας είναι καλά ο αδελφός μου, που με γλύτωσε από τη μανία των Τούρκων.

Εξαίρεση αποτελούσε ο συνοδηγός του φορτηγού, που κάθε λίγο γύριζε πίσω και μας έδιδε τσιγάρα και μας παρηγορούσε. Τα τσιγάρα ήταν μάρκας "ΑΣΚΕΡ". Θυμάμαι τότε είπα μέσα μου. «αυτός δεν πρέπει να είναι Τούρκος, άλλη καταγωγή πρέπει να έχει».

Κι' όμως αυτός ενδιαφερόταν για μας, και λυπόταν που έβλεπε να μας κτυπούν χωρίς να μπορούσε να κάμει οτιδήποτε. Πριν να φθάσουμε στις φυλακές υπήρχε μεγάλος διάδρομος και στις δύο πλευρές ίσταντο Τούρκοι στρατιώτες που κρατούσαν ρόπαλα.

Δύο Τούρκοι στρατιώτες μας κρατούσαν από τις μασχάλες και χωρίς να μπορούμε να αμυνθούμε, μας χτυπούσαν και μας κλωτσούσαν σε κάθε μέρος του σώματος μας, αφήνοντας μας αιμόφυρτους στην αυλή των φυλακών».

Η σύλληψη πατέρα και των 4 γιών του από τη Λύση

Η περίπτωση του Αντρέα Κωνσταντή από τη Λύση, που βρέθηκε στις τουρκικές φυλακές με τους τέσσερις του γιους (τρεις στην Τουρκία και ένα στην Κύπρο) είναι συγκλονιστική. Η ιστορία της οικογένειας είναι πραγματικά μοναδική, ξεχωριστή όσο και συγκλονιστική. Ο Ανδρέας με την προσφυγιά κατέληξε στην Ξυλοτύμπου σε πρόχειρα παραπήγματα. Πίσω του, άφησε στη Λύση σύγχρονα χοιροστάσια, που τα κατέλαβε ο Αττίλας από τις πρώτες μέρες που σάρωσε το χωριό του μετά τη δεύτερη τουρκική εισβολή, στις 17 Αυγούστου 1974.

Στις 18 Αυγούστου, λοιπόν, ο Ανδρέας Κωνσταντή ξεκίνησε μαζί με τους τρεις του γιους Κυριάκο (Κάκο), Παναή και Κωστάκη για το χωριό τους για να περιποιηθούν τα ζώα τους, ανύποπτος αλλά και παραγνωρίζοντας τους τυχόν κινδύνους που δυνατό να αντιμετωπίζουν στη δύσκολη πορεία τους προς την κατεχόμενη πια Λύση,

Το ίδιο έκαναν αυτές τις μέρες και πολλοί άλλοι Λυσιώτες γεωργοκτηνοτρόφοι χωρίς κανένα πρόβλημα. Πέρασαν από την περιοχή της Αγλάσukas- κοντά στην Κοντέα.

Μαζί τους ήταν και οι Χρίστος Καρπασίτης, ο Κυριάκος ο ράφτης και ο Βασίλης Αντρέα Πόραλη. Είχαν πληροφορηθεί ότι τα αδέλφια θα πήγαιναν στη Λύση και ανέβηκαν και αυτοί στο αυτοκίνητο.

Προχώρησαν προς το χωριό. Οι Τούρκοι τους συνέλαβαν και τους μετέφεραν στο

παλιό σινεμά της Βατυλής. Από τη Βατυλή τους μετέφεραν στη Λευκωσία στο γκαράζ Παυλίδη. Εκεί συνάντησαν και τον άλλο αδελφό, τον Αντώνη που είχε συλληφθεί στο Βαρώσι.

Αυτά με τους μεγάλους της οικογένειας γιατί ο νεαρός Κυριάκος, μόλις 16 χρόνων τότε, ενώ πέρασε δύσκολες στιγμές στα χέρια του τουρκικού στρατού, στο γκαράζ Παυλίδη γλίτωσε από τα δεινά που αντιμετώπισαν οι άλλοι, χάρις σε ένα Τουρκοκύπριο από τη Βατυλή, τον Χασάν Κασάπ, που τον βοήθησε και του έσωσε τη ζωή

Οι άλλοι της οικογένειας μεταφέρθηκαν στα Άδανα και στην Αντίγιαμαν. Δηλαδή ο πατέρας Αντρέας Κωνσταντή και τα παιδιά του Παναής, Κωστάκης και Αντώνης. Οι Τούρκοι δεν έλεγαν να σταματήσουν τα βασανιστήρια.

Και ο Ανδρέας Κωνσταντή άκουε κάθε λίγο και λιγάκι κάποιον να ξεφωνίζει ένα μεγάλο «άου» σαν δεχόταν μια κοντακιά ή μια κλωτσιά στα πιασινά ή στα πλευρά.

Γιατί οι Τούρκοι στρατιώτες που τους φρουρούσαν αποδείχθηκαν πολύ απάνθρωποι... κτυπούσαν τον καθένα στο ψαχνό και όποιον έπαιρνε ο χάρος. Έτσι ο τραγικός πατέρας με δεμένα τα χέρια και τα μάτια φώναζε για να βεβαιωθεί ότι τα παιδιά του ήταν εντάξει και ήθελε να ακούει τη φωνή τους:

-Ρε Παναή, ρε Κωστάκη... τους φώναζε. Και σαν άκουε τις απαντήσεις τους ηρεμούσε κάπως, μέχρι τον επόμενο... γύρο του ξυλοδαρμού.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που σαν γονιός έκλαιγε μόνος ή με άλλους συναιχμαλώτους.

Η πρώτη φορά θυμάται ο Κάκος ήταν στην Σίντα όταν πληροφορήθηκαν ότι οι Τούρκοι θα τους έστηναν στο εκτελεστικό απόσπασμα.

«Έκλαιε γοερά ο πατέρας μου», αφηγείται ο Κάκος.

«Ήταν η πρώτη φορά που τον άκουα να κλαίει».

Στα τουρκικά κρατητήρια, όπως μου είπε ο Παναής, ο πατέρας του κρατούσε μαζί του ένα πολύ σεβαστό ποσό χρημάτων.

Ήταν γύρω στις 450 λίρες. Τις έκρυψε μέσα στις κάλτσες του. Τις πατούσε συνέχεια, αλλά δεν μπόρεσαν οι Τούρκοι να τις ανακαλύψουν.

Κι εδώ έδειξε την ανθρωπιά του και το αλτρουϊσμό του. Ο ίδιος δεν κάπνιζε.

Όμως πολλοί κρατούμενοι χρειάζονταν τσιγάρα. Και όσοι δεν είχαν χρήματα, γιατί

τους τα είχαν κλέψει οι Τούρκοι, έσπευδαν στον Αντρέα Κωνσταντή για ...δανεικά.

Οι 450 λίρες αποδείχθηκαν πολύ χρήσιμες για να αγοράζουν τσιγάρα οι καπνιστές. Οι Τούρκοι τους επέτρεπαν να προμηθεύονται διάφορα μικροπροϊόντα αν είχαν χρήματα, από πλανόδιους μικροπωλητές. Τραγικές ιστορίες που έχουν αφήσει ανοιχτές πληγές που δεν επουλώνονται όσα χρόνια κι αν περάσουν.

«Μού έσπασαν τα δόντια»

Κατάθεσε ο Κυριάκος για τα μαρτύρια που πέρασε στα χέρια του Αττίλα:

«Έφαγα τόσο ξύλο που ακόμα και σήμερα διερωτώμαι πως άντεξα. Μου έσπασαν δόντια, έτρεχε αίμα από τη μύτη μου, πονούσα την κοιλιά μου, το στομάχι μου, τα αυτιά μου είχαν κλείσει.

Από το ξύλο που έφαγα, για μισή ώρα περίπου έβλεπα θαμπά και φοβήθηκα πως θα έχανα το φως μου. Ένας συγκρατούμενος μου, μου έκαμε μαλάξεις στο κεφάλι για να κυκλοφορήσει το αίμα και τελικά αυτό αποδείχθηκε πολύ ωφέλιμο στο να επανέλθει το φως μου. Ξεπέρασα μετά δυσκολίας και αυτή την δοκιμασία.

Οι συγκρατούμενοι μου ήταν για ώρες ξαπλωμένοι κάτω και βογκούσαν. Μερικοί από αυτούς δέχθηκαν χτυπήματα στα γενετικά όργανα και μούγγριζαν από τους πόνους.

Μέχρι σήμερα υποφέρω από αυτό τον ξυλοδαρμό μου και πονώ την κοιλιά μου καθώς επίσης βουίζουν τα αυτιά μου. Παραμείναμε για τρεις ώρες περίπου, σφαδάζοντας από τους πόνους.

Το καθημερινό μας, ήταν το ξύλο. Μας υποχρέωναν να περπατούμε ανάμεσα σε στρατιώτες, που μας χτυπούσαν με ρόπαλα, γροθιές και κλωτσιές.

Θυμάμαι ένα συγκροτούμενο μου, ηλικίας 35 χρόνων περίπου που κάθε μέρα Τούρκοι στρατιώτες τον βασάνιζαν. Τον έβαζαν κάτω και τον ποδοπατούσαν, κτυπούσαν, κλωτσούσαν. Το κορμί του έγινε ολόμαυρο από τα χτυπήματα.

Πολλές φορές με παρακαλούσε να του τρίβω το κορμί του, για να κυκλοφορήσει το αίμα όπως μου έλεγε. Ήταν κανονικού αναστήματος, σιταράτος και δεν μου ανέφερε το χωριό του, και το όνομα του. Εντύπωση μου προκάλεσε το γεγονός ότι τον μισούσαν ιδιαίτερα και για άγνωστο λόγο οι Τούρκοι τον βασάνιζαν καθημερινά».

philenews.com